

IMPORTANȚA STAGIILOR DE PRACTICĂ ÎN FORMAREA COMPETENȚELOR PROFESIONALE ALE VIITORILOR SPECIALIȘTI ÎN DOMENIUL TURISMULUI

Lungu Ecaterina¹

Rîșneac Boris²

^{1,2}Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Abstract . Tourism is one of the economic sectors with the most dynamic development and an efficient source of income. The tourist market in the Republic of Moldova is in a period of establishment in the conditions of an insufficient sustainability from the state, of the underdeveloped infrastructure, of the low level of competition and of the services. At the present stage, the fundamental objective of higher education is the training of a quality specialist in the field of tourism, able to adapt quickly to changes in the environment, ready for practical activity, able to use modern technologies, find flexible, optimal solutions, identify influences external environment on the company's business and be able to forecast demand. In the present research we aimed to make an analysis of the opinions of tourism practitioners regarding the problems and prospects of the tourism industry in the Republic of Moldova. At the same time, the obtained results would allow the identification of the main directions of development of the tourism industry in the future.

Keywords: internships, student-trainees, tourism industry.

Introducere. Actualmente, una dintre tendințele principale în industria turismului o constituie fenomenul globalizării, care are influențe asupra formării unui nou standard al specialistului în domeniu, orientat spre cerințe internaționale. Într-o lume a tehnologiilor în schimbare continuă, metodele tradiționale de învățare nu permit formarea nivelului necesar al specialistului. Acest fapt se datorează extinderii semnificative a gamei de sarcini profesionale, precum și creșterii cerințelor față de nivelul de eficiență și rezultatul activității profesionale a specialistului în domeniul turismului. În aceste condiții, sporește considerabil rolul stagiilor de practică în formarea viitorului specialist în domeniu [1, 2, 3, 4]. Această disciplină are rolul de a asigura, alături de celelalte activități, formarea competențelor praxiologice, compatibile cu cerințele societății contemporane. În această perioadă, studenții, luând cunoștință de experiența celor care activează în instituțiile respective, reușesc să însușească aspectele pragmatice ale viitoarei profesii, modalitățile aplicării cunoștințelor teoretice la rezolvarea problemelor, ce constituie conținutul activităților specifice domeniului de activitate în care lucrează. Stagiul de practică formează un parteneriat educațional între universitate și instituțiile angajatoare, bazat pe cooperare, coordonare și colaborare, decisiv în formarea competențelor profesionale. Studenții învață să opereze cu mijloacele (instrumentele,

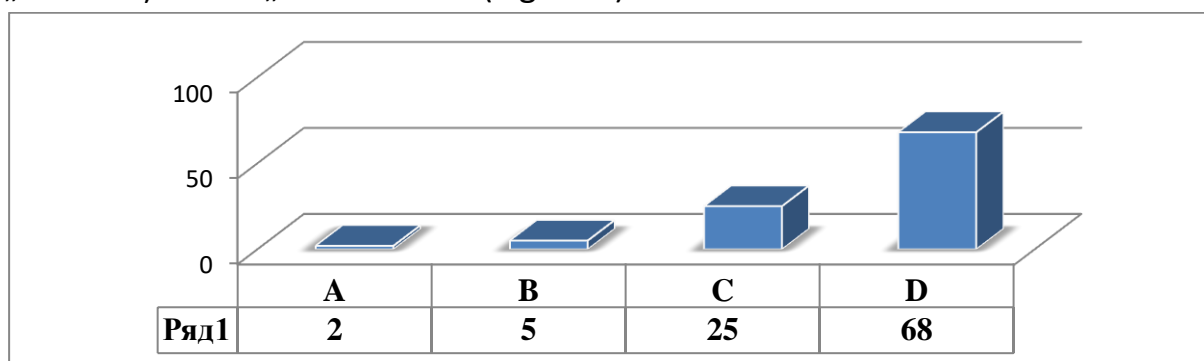
echipamentele sportive, documentele, registrele etc.) cu ajutorul cărora se desfășoară efectiv activitatea specifică domeniului turistic [1].

Scopul cercetării îl constituie analiza opiniilor specialiștilor practicieni din domeniul turismului privind nivelul, problemele și perspectivele industriei turistice din Republica Moldova, precum și referitoare la impactul stagiilor de practică asupra formării competențelor profesionale ale viitorilor specialiști. Totodată, analiza rezultatelor obținute va permite identificarea principalelor direcții de dezvoltare a industriei turistice, inclusiv a aspectelor ce țin de conținutul și profilul pregătirii profesionale a specialiștilor în acest domeniu în cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport.

Metodologia și organizarea cercetării cuprinde: analiza și generalizarea datelor, a surselor metodico-științifice, observația pedagogică, sondajul care a cuprins un eșantion de 90 de specialiști în domeniul turismului, angajați ai firmelor turistice din diferite orașe ale RM.

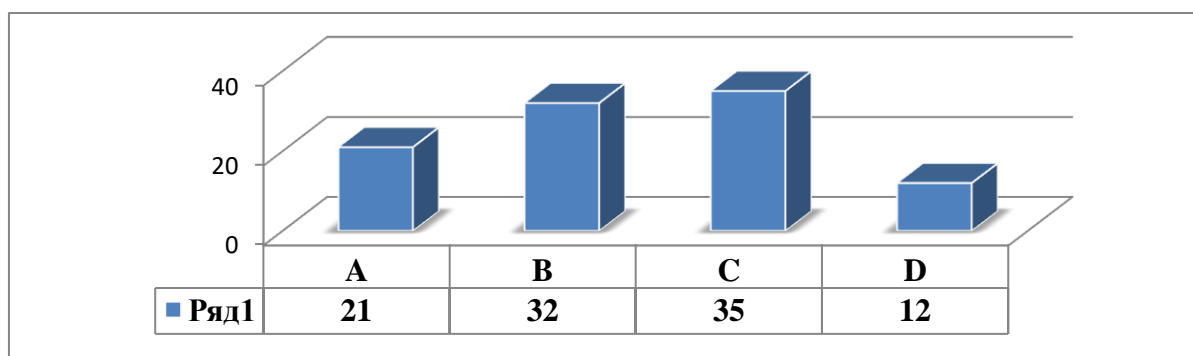
Rezultatele și interpretarea lor. În scopul realizării sondajului, au fost elaborate întrebările referitoare la aspectele generale și specifice industriei turistice, răspunsurile reflectând opiniile privind evoluția acesteia, precum și orientarea și conținutul procesului de formare profesională a viitorilor specialiști în cadrul USEFS. În cele ce urmează, vom prezenta rezultatele obținute la cele mai relevante întrebări din chestionarul aplicat specialiștilor din domeniul turismului.

Astfel, la întrebarea „Care este nivelul de dezvoltare a industriei turistice în RM la etapa actuală?”, majoritatea specialiștilor (68%) l-au calificat drept unul „nesatisfăcător”. Totodată, 2% au apreciat nivelul ca fiind „excelent”, 5% - „mediu” și 25% - „satisfăcător” (Figura 1).

Notă: A - excelent; B – mediu; C – satisfăcător; D – nesatisfăcător.

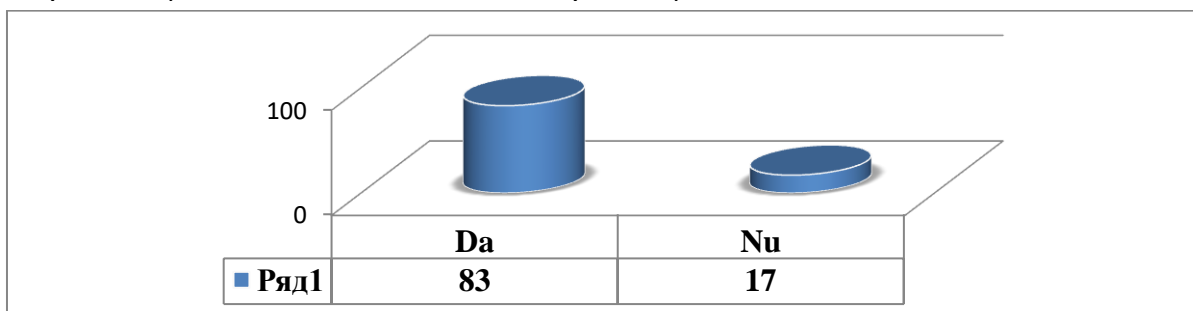
Fig. 1. Nivelul de dezvoltare a industriei turistice în RM la etapa actuală (%)

Notă: **A** – insuficiența hotelurilor de 3,4,5 stele; **B** – drumuri și servicii de transport de calitate joasă; **C** – taxele exagerate ale serviciilor hoteliere; **D** – insuficiența protecției a obiectelor turistice.

Fig. 2. Factorii ce influențează negativ industria turistică din RM la etapa actuală (%)

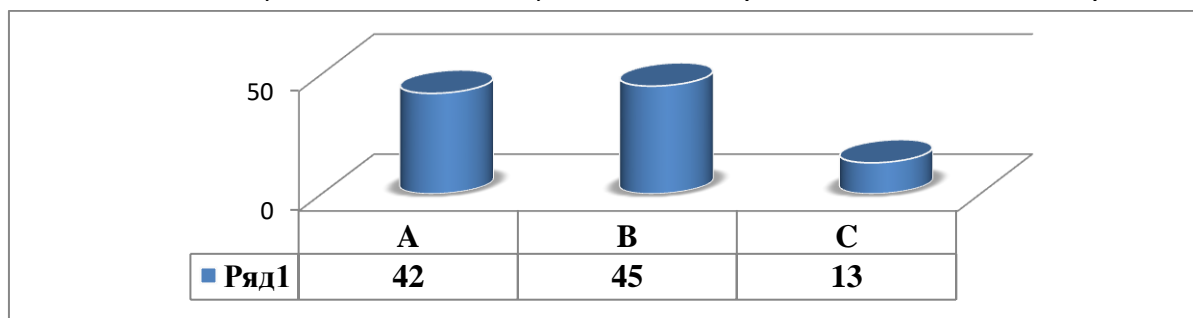
Referitor la întrebarea „Care sunt factorii negativi, caracteristici industriei turistice din RM la etapa actuală?” (Figura 2), părerea respondenților s-a conturat în jurul a patru factori principali. Astfel, 21% dintre subiecți au menționat numărul insuficient în RM al hotelurilor de 3,4,5 stele pentru turiștii internaționali (în figură - litera **A**). Litera **B** reflectă cele 32% dintre respondenți, care au menționat drumurile naționale și regionale de calitate joasă și insuficiența serviciilor de transport pentru turiștii autohtoni și străini. Cca 35% - litera „**C**” (numărul cel mai mare) dintre respondenți au menționat taxele exagerate nejustificate la serviciile hoteliere. Și aproximativ 12% dintre respondenți au remarcat insuficiența protecției a obiectelor turistice din RM.

Fig. 3. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la influența nivelului actual de dezvoltare a industriei turistice asupra procesului de formare a specialiștilor în cadrul învățământului superior (%)

La întrebarea „Cum credeți, nivelul actual de dezvoltare a industriei turistice influențează asupra procesului de formare profesională a specialiștilor în cadrul învățământului superior?” (Figura 3) 83% dintre respondenți au răspuns „da”, confirmând astfel influența reciprocă dintre industria turistică și instituțiile de învățământ superior prin intermediul cerințelor de pe piața

muncii. Totodată, 17% dintre respondenți au menționat că, la etapa actuală, nu se manifestă relația dintre acestea și fiecare componentă se dezvoltă separat.

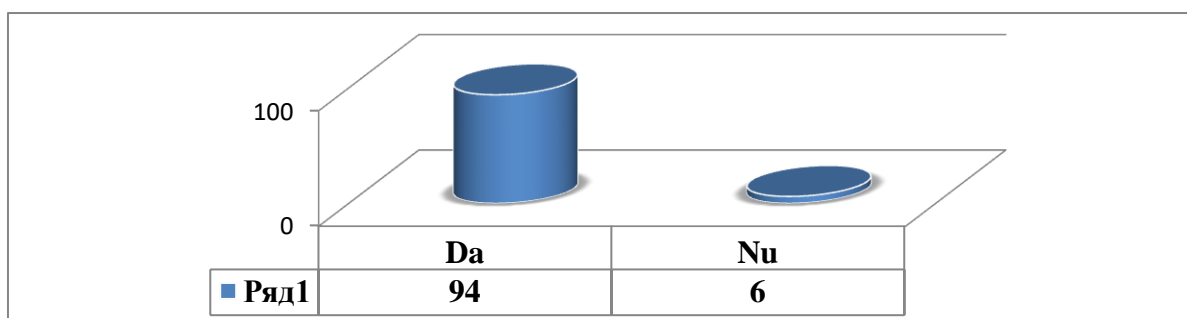

Notă: **A** – pregătire teoretică multilaterală; **B** - creșterea duratei stagiilor de practică; **C** – nivelul pregătirii este suficient.

Fig. 4. Reflectarea grafică a răspunsurilor referitor la aspectele care trebuie îmbunătățite în formarea profesională a studenților (%)

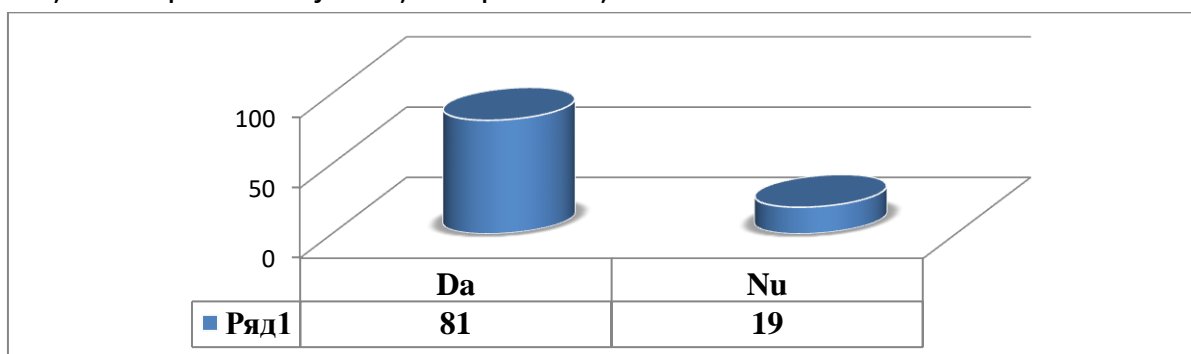
În Figura 4 sunt reflectate răspunsurile la întrebarea: „După părerea Dvs., care dintre aspectele formării profesionale a studenților trebuie îmbunătățite în scopul creșterii solicitării acestora pe piața muncii după absolvirea universității?”. Răspunsurile s-au grupat după cum urmează: 13% dintre respondenți au menționat că nivelul pregătirii profesionale este suficient (litera **C**); un număr relativ egal de respondenți (42% и 45%), au subliniat necesitatea unei pregătiri teoretice multilaterale (inclusiv cunoașterea la un nivel înalt a limbilor engleză, rusă și română; cunoștințele privind serviciile hoteliere și evidența contabilă), precum și creșterea perioadei stagiului de practică, în cadrul căreia se aplică cunoștințele teoretice și se formează competențele profesionale, necesare la locul de muncă în viitor.

La întrebarea: „Cum credeți, sunt necesare studenților-stagiari în firmele turistice cunoștințele în domeniul informațional și tehnologiile IT?”, majoritatea subiecților (97%) au răspuns afirmativ și doar 3% - au răspuns „nu”. Suntem de acord cu majoritatea respondenților, care apreciază importanța cunoștințelor în domeniul informațional și al tehnologiilor IT în managementul industriei turistice. De aceea, pregătirea specialiștilor în cadrul universității trebuie să includă instruirea studenților în domeniul tehnologiilor informaționale, legate de industria turistică în Republica Moldova.

Fig. 5. Reflectarea grafică a răspunsurilor despre necesitatea cunoștințelor cu privire la organizarea serviciilor hoteliere, catering și transport în domeniul industriei turistice (%)

În Figura 5 sunt reflectate opiniile respondenților cu privire la întrebarea: „Sunt necesare viitorului specialist în industria turistică cunoștințe privind organizarea serviciilor hoteliere, catering și transport în turism?”. Conform figurii, majoritatea respondenților (94%) au răspuns „da” și consideră că actualul specialist în turism are nevoie de cunoștințe și competențe de organizare a serviciilor hoteliere, catering și transport. Totodată, 6% dintre respondenți consideră că astfel de cunoștințe nu trebuie formate în cadrul studiilor universitare, pentru că acestea vor fi obținute în timpul activității practice profesionale. După părerea noastră, diversitatea concepțiilor profesionale ale tinerilor specialiști în domeniul turismului contribuie la adaptarea eficientă la specificul activității de muncă, la reușita activităților realizate, la stimularea materială și progresul administrativ, prin urmare, susținem opiniile majorității respondenților.

Fig. 6. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la necesitatea participării angajatorilor în procesul de elaborare, evaluare și certificare a planurilor de studii și a programelor universitare în domeniul turismului (%)

În Figura 6 sunt reflectate răspunsurile subiecților la întrebarea: „Este importantă participarea Dvs. în procesul de elaborare, modificare și certificare a planurilor de învățământ și a programelor de studii în scopul pregătirii

eficiente a studenților în domeniul turismului, ținând cont de particularitățile industriei turistice la etapa actuală în Republica Moldova?”. 81% au dat un răspuns afirmativ, astfel confirmând importanța implicării angajatorilor în procesul de elaborare și ajustare a planurilor de studii și a programelor, care reflectă cerințele actuale ale industriei turistice în Republica Moldova. Mai mult, angajatorii au subliniat că specialiștii și administratorii firmelor turistice cu experiență valoroasă pot fi atrași în activitatea Comisiei Științifico-didactice pentru a participa la ajustarea programelor de formare a specialiștilor în domeniul turismului la ciclurile Licență, Master și Doctorat în conformitate cu cerințele actuale ale societății. Din păcate, 19% dintre respondenți n-au înțeles întrebarea (sau n-au realizat importanța participării lor).

Concluzii. Sondajul sociologic realizat cu eșantionul de respondenți (specialiști în domeniul turismului) a confirmat ipoteza noastră cu privire la necesitatea reformării procesului instructiv în domeniul turismului în cadrul USEFS, unde stagiul de practică de specialitate are rolul primordial în formarea competențelor profesionale ale studenților.

În acest context, pentru formarea competențelor profesionale, necesare pe piața muncii actuale, studenții-stagiari trebuie să posede următoarele abilități: cultura comunicării și echilibrul comportamental; spirit de observație; cunoștințe privind structura și organizarea industriei turistice și specificul acesteia în Republica Moldova și în alte state; cunoașterea limbilor de circulație internațională; cunoștințe juridice elementare cu privire la încheierea acordurilor și rezolvarea litigiilor în domeniul industriei turistice.

Referințe bibliografice:

1. Calugher V. Ghidul de practică la specialitatea educație fizică și sport, bază a formării competențelor profesionale solicitate de piața muncii. In: *Știința Culturii Fizice*. 2013, nr. 16(4), pp. 5-12. ISSN 1857-4114.
2. Carauș I. Stagiul de practică – element important pentru experiența de învățare academică a studenților. In: *Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe ale Educației)*. 2018, nr. 5(115), pp. 94-97. ISSN 1857-2103.
3. Carp I. Studiu privind rolul practicii pedagogice în formarea activității integrative de cercetare științifică la viitorii profesori de educație fizică. În: *Problemele teoriei educației fizice și antrenamentului sportiv: Materialele conferinței științifice a doctoranzilor*, 23-24 mar. 2000. Chișinău: Ed. USEFS, 2000, p. 6-8.
4. Сакун Л.В. Теория и практика подготовки специалистов сферы туризма в развитых странах мира. Киев, 2004.